

Діло

Виходять що-дня рано крім понедіків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., п. пош.
Корте пошт. шваб. 26.726
Адреса тел. „Діло-Львів“
Число телефону 761
Рукописи редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно 2.70 К.
чвертьрічно 5.—
піврічно 10.—
річно 17.—
у Львові (без доставки):
місячно 2.40 К.
чвертьрічно 7.—
піврічно 14.—
річно 28.—
За зміну адреси платять по 50 г.

Ціна оголошень:

Строчка першого, зведеного, тиражу 10 в місцевій 50, в окремій 80 с. в редакційній часті 1 К. Повільніше при місцях і заручки 1.50. Неповільніше строчка 1 К. Сталого оголошення за окремим умовою.
Окремі ермірнік контору у Львові 10 с. за провінції 12 с.

Видас: Видавничя Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Заострене війни підводними човнами. Англія, Франція й Італія мають бути відрізані від моря. Ноти центральних держав до Злучених Держав і до інших нецентральных. — Заява Ботмана-Гольвега і гр. Черніна.

Нота ц. і к. правительства.

ВІДЕНЬ (Тхб) З приводу різкого відкинення противниками мирового предложения і послідовної з того конечности вести дальше війну із скріпленою силою та конечности можливого скорочення війни при помочи всяких, навіть найострішших воєнних способів, ц. і к. правительство в порозумінні з берлінським кабинетом порішило дня 1 лютого с. р. приступити до волюваня п'аводними суднами у заостреній формі і в означенні межах областей замкненні дозвруги Англії, Франції й Італії та у Східній часті Середземного Моря ударемити всяку пароплаву.

З тої причини ц. і к. міністер заграничних справ дня 31. м. м. вислав до всіх представників нецентральных держав при ц. і к. Дворі ноту отого змісту:

Австро-Угорщина і їх союзники в серпні 1914 р. становили до накиненої їм боротьби. Свідомість того, що тут ходить про їх існуваня і життєві інтереси, додали їм сил до видержаня супроти перемоги неприятелів і осогненя успіхів, якими успіхи неприятелів неможуть навіть рівняти ся. Протягом 30 місяців в війні ті успіхи скріпили ся і збільшили ся і в тій самій мірі завоювання плані неприятелів знівечено.

Австро-Угорщина і їх союзники могли бути переконані, що свої чисто оборонні воєнні дії вони осягнули. Той уміркований погляд і бажанє не допустити до дальшого даремного проливу крови зродили мирне предложение чотарох союзних держав. Їх противники, засліплені обманчивою думкою, що прецінь вспіють ще відвернути судьбу війни і нас розторожити, відкинули ту оферту в рішачій спосіб. Подали вони свої домагаія в справі мира, які мають на цілі здавленє і знівеченє держав почвирного союза. Бог і світ є свідками, на кого спадася вина дальшої війни. Супроти наміру неприятеля хоронити війна Австро-Угорщини і їх союзників, знищити їх флоту і виголодити їх населеня, мусить боротьба вести ся дальше на суші і на морі всяким, хоч би найострішшим оружжєм. Тільки більше заострене всяких воєнних способів спричинить скороченє війни. Неприятелі вже перед тим старали ся віддати пароплаву до Австро-Угорщини і її союзників та замкнуті всякий дов'яз до тих держав. Подібно, як і на інших морях, також на Азрії затоплено торпедна ми без попереднього остеререженя шпінталні кораблі, як „Електру“, і безоружні особові парокора, як „Дубровник“, „Бісково“, „Данило Боро“ і „Загреб“. Австро-Угорщина і її союзники будуть від тепер примінювати ту саму методу і будуть старати ся всякими способами віддати Англію, Францію й Італію від всякої комунікації від сторони моря. В тій цілі від дня 1. лютого 1917. в межах означеної замкненої області ударемити вони всяку пароплаву. У виконанні того наміру від дня 1. лютого 1917. почавши в означеній нинше області, замкненої на двох долучених картах, дозвруги А-Галії, Франції й Італії та у східній часті Середземного Моря будуть всяким оружжєм протиділати тій пароплаві.

(Тут слідє означенє замкненої області).

Нейтральні кораблі, які випливають на ту область зр'яблять се на власну відповідальність. Ком'юнеобходно заходи, щоб у відповіднім реченні ушановано нейтральні кораблі, які в дни 1. лютого наблизять ся в своїй плаві до пристаній замкненої області, то однак треба з настиком підати раду, щоб всякими способами, аж є до розпорядности, о терженості кораблі і заверненю їх з дороги. Нейтральні кораблі, що стоять на якорі в пристанях замкненої області, дозуть безпозволачно выізяти ще з тої

області, коли зроблять се перед днем 5. лютого і найкоротшою дорогою выізуть на вільну область.

Також вище наведені постанови порішила Австро-Угорщина з наміром скороченя війни через приміненє успішних воєнних способів і приближеня мира, в якім би в протиставленю до неприятелів опертю ся на умірковані умови, не подиктовані думкою про знищенє, в тім перє свідченю, що остаточною цілю війни не є за воюванє, тільки свободний, безпечний розвиток власної держави і інших.

З позимю довірє у відвагу і хоробрість сухопутних і морських сил, скріплену конечністю знівеченя неприятельських замислів, які бажать нас знищити, Австро-Угорщина і союзні з нею держави приступают до бузучої важкої фази боротьби з тою вірою, що вона принесе успіхи, які остаточнє порішать довголітню боротьбу та оправдають понесені жертви крови і майна.

Маю честь прочити о поданє того до відома правительству.

До американського амбасадора у Відні вислано рівнозвучну ноту, до якої долучено вступ. Сказано в ній, налязуючи до письма Вільсона до американського сенату: Підписаний маю честь одержати письмо з д. 23. с. м., в якім амбасада подала йому до відома ноту, видану того-ж самого дня до американського сенату. Ц. і к. правительство розважило основно зміст того важного письма, яке визначає ся глибокою моральною повагою. Не закриває воно очей на величчє цілі, до яких стремить президент, але мусить заявити, що бажанє президента Вільсона, щоб промостити шлях до тривкого мира, являєть ся тепер нездійснимим з приводу відмови, з якою стрінуло ся мироє предложение Австро-Угорщини і їх союзників у неприятелів.

Крім того ц. і к. правительство поручило своїм представитвам в Мадриді—Берні швейцарським, Гази, Копенгазі, Кристінії і Стокгольмі, щоб вони повідомили д. 31. м. р. вище наведену ноту правительству Еспанії, Швейцарії, Голандії, Данії, Норвегії і Швеції.

Німецька нота до Злучених Держав.

БЕРЛІН (Тхб). Амбасадором Злучених Держав вручено ноту, в якій німецьке правительство, згадуючи з жалєм про відкиненє мирового предложения центральных держав, зазначає, що згада-ї в ноті центральных держав мирні умови не мали за цілю знищити неприятелів. Канцлер Німеччини на кілька тижнів перед тим заявив, що Німеччина ніколи не думала про влученє Бельгії до території німецької держави. Нота звертає увагу на становище Англії, яка з надужитєм морських сил змагає до виголодження Німеччини. Нота сгверджує, що німецьке правительство ані перед власною совістю, ані перед народом, ані перед історією не могло би взяти на себе відповідальности за понеханє якого не будь способу, який міг би прискорити закінченє війни. Німеччина сподівала ся осягнути ту цілю в переговорах з президентом Злучених Держав. Та що проба порозуміння зустріла ся з противної сторони з зап'яздою заостреною боротьбою, німецьке правительство є змушенє ужити крайних способів.

Промова канцлера Німеччини.

БЕРЛІН (Тхб). На засіданю бюджетової комісії парламенту, в якім взяли участь крім членів комісії також запрошені послы, канцлер Ботман-Гольвег виголодило промову, в якій сгвердив, що ціля вина дальшого веденя в війні паде на неприятелів. В мирських умовах антанту висло-

влена ясно цілю: знищенє оружної сили Німеччини, забранє Ельзасу й Лютарингії і Східної Мархії, розібранє Австро-Угорщини, ошуканє Болгарії і выперте Туреччини з Європи. Сі умови є визовом до крайної боротьби. Німеччина приймає визов і зробить усе, щоб побідити. Тим самим дана є відповідь на те, в якій мірі має бути ведена війна підводними човнами. Німеччина не може означити пізнішого речення. Число підводних човнів в порівнаню з минулою весною значно збільшило ся, отже є запорука, що акція буде успішна. Другим співрешающим моментом були злі живна за границею і справа вузла. Діяльність підводних човнів відчуют держави антанту подвійно наслідком безоглядної підморської боротьби.

Канцлер обговорив загальне політичне положенє. Подав до відомости, що Гинденбург сгвердив, що на всіх фронтах позиції є сильні, що є до розторядности потрібні резерви. Загальне військове положенє повільє Німеччині прийняти на себе всякі наслідки необмеженої війни підводними човнами.

Канцлер відчитав ноту, вислану до Злучених Держав, і сгвердив, що ходить тут о боротьбу за жите, що кожний знає від 4. серпня 1914 р. Що є в людській силі, те станеть ся для оборони вітчизни.

Заява австро-угорського міністра заграничних справ

ВІДЕНЬ (Тхб). Міністер заграничних справ гр. Чернін в розмові з кореспондентом Агенції „Associated Press of America“ Шрайнером сказав:

Не розумію, як американські газети могли казати, що наші неприятелі в відповіді, даній президентови Злучених Держав, означили свої мирові умови, коли тимчасом центральної держави сього не зробили. В дійности, як про се кожний може перекопати ся з основи нот, ми зазначили наші умови так само в загальних речах, як неприятелі. Подуючи зміст заяви наших неприятелів, могу сказати, що хотять вони територіально обтяти Німеччину, а внутрі позбавити її права рішати про себе, розірвати Австро-Угорщину і зовсім знищити Туреччину. За те ми заявили, що не ведемо війни завоювання, тільки оборонну, і ясно протиставили заціпним цілям антанту наші оборонні цілі. Завляючи, що наша війна є військовою оборонною, що не змагаємо до нічого иншого, як до забезпеченя нашого існуваня і свободного розвитку, означили ми наші воєнні цілі так само як неприятелі свої.

Котрі цілі є більше умірковані, більше розумні, котрі більше забезпечують будучність Європи й цивілізації і тривкий мир, котрі умови уможливають бузучу згоду, а не означают постійної ненависти й невдоволеня, се — думую — могу спокійно віддати під обективну оцінку таких нейтральных держав, які сраваді мають на увазі добро цілої людськости, які не руководять ся особливими причинами в користь одної чи другої сторони. Залежить нам дуже на думі великого американського народу. Чого бажамє від нього, се того, щоб розглянув великі проблеми людськости з тою повагою й безсторонністю, яка характеризує американський погляд.

Наше предложение було льоальне, чесне і щире. Рішучо не була є засідка або маневр, як се говорять наші неприятелі. Жаліємо, що його відкинено, і не вагаємо ся признати се отверто, хоч би сій наш жалє, як се нераз діяло ся, поєсновано як обва нашої слабости.

Наші неприятелі від початку війни складали стільки фальшу в свої твердження особливо що до Австро-Угорщини, що опися було збитє фактами, що самі знеприти ся у власну оцінку. Супроти становища наших неприятелів, які проку в дмовляють нам права існуваня, бо се не відповідає їх історичним теоріям, не остає нам нічого иншого, як боронити ся до останку. Будучність докаже, що маємо силу на виконанє наміру.

Наші неприятелі не хотять ми з посередничтвом. Коли наг' поневолують до дальшого проливу крови, то мусять се приписати

свими собі. Маємо надію, що Америка признає себе і відповідно до цього оцінить нашу постанову. Будучність покаже, що план антанту знищити нас є несповинний. Коли сей погляд промостить собі шлях до неприятелів, надійде та велика, гарна хвиля, в якій думка про мир одяг-

неть ся в реальну одіж. Тоді розпочнемо почесну мирову праю, щоб утворити світ, який нам і всім иншим державам уможливить свободу, безпечний розвиток і виключить поворот світової війни.

першу нашу задачу — роботу над есестороннім піднесенем мас народу. Восний час, впрі всіх невагодних, приніс нам поглиблене національної свідомості і поставив українську справу в ряді політичних питань Європи.

Зазивом до витрепана політичн бесідник двогодинний реферат, прийнятій одлесаки з-браних.

На сін перед і год. перервано наради до год. 2-ої пополуудни.

До кабінетової канцелярії вислано іменн збору депешу з заявою відданості Цсареві і державі.

В справах відбудови українського життя.

Наради членів Широкого Народного Комітету і мужів воєнн української національно-демократичної партії.

Нині розпочали ся у Львові в салн товариства ім. Лисенка наради членів Широкого Народного Комітету і мужів довірн української національно-демократичної партії. Явило ся — нимо важких відносин комунікації — на наради коло 150 учасників із всіх незанятих українських повітів. З парламентарних послів приїхали п. д-р Кость Левинський, Стігалевич, О-шкешин, Колесса, Голубович, Цегельський, Будзинівський.

Крім них явилися на салі в бувших послів роз'язаного галицького союзу п. д-р Перфецький, Куровень, Горбачевський, Залозецький, Бачинський, Рожанковський.

Відкрив наради голова Н. К. д-р Кость Левинський привітом, у котрім сказав:

Від часу освобождення значної частн української землі від російської інвазі відчували ми спільно велику потребу наради в нашій центральній організації національно-демократичного стороництва, аби посполу порозумілись про те, що сталося та передати ся про те, що дальше робити. Відчував се нині Народний Комітет і ви, пов. павове члени Широкого Народного Комітету і наші мужі довірн.

Минулого року восною приготовлено скликанн такої наради на конець місяця червня, але звісні події воєнні на східній фронті воєнним переїнами здійснили сего а'яду і тому відложено нашу нараду на час пізнійший та догіднійший.

Вислідом тих розважувань було скликанн нинішнього а'яду мужів довірн українсько о національно-демократичного стороництва. Нинішній а'яд мужів довірн не є ані Народним а'їздом, ані формальним Широком Народним Комітетом, бо на жаль велика частина нашої української області входить ся ще під російське іпавізію та під боєним огнем, а може ще більша часть наших організаторів стоїть під оружжм на війні.

У всякій раві отсей а'їзд являється ся в теперішних обставинах спосибим представником нашої організації, аби розпізнати діяльність народну в часі війни та вказати на потреби і домагаия у тяжкій боротьбі українського народу. Мусимо взаїмно порозуміти ся по довгій розлуці і перебутні тяжких хвилях, та зішовши ся в одній думці народній, ти разом вперед у вивольнім поході українського народу.

Отсей перший наш а'їзд в часі великої війни відбуваємо під панованем нового монарха цїсаря Карла I. У своїм першим маніфесті до своїх народів зволив наш монарх найласкавійше заявити, що бажає стати справедливим володарем своїх народів, берегти все свобід конституційних та усім своїм народам признати рівне право. Сю цїсарську заповідь найвищої справедливості монаршої приймаємо найрадчійше, та передаємо до престола Його цїсарської Величності нашу непохитну заяву горожанської вірності. Наш цїсар Карло I, нехай живе: многах літ!

Огляд в честь цїсаря трикратно повторили присутні стоючи.

З черги вибрано президію наради: п. д-ра Антона Горбачевського председателем і о. кан. Городецького заступником председателя. До секретаріату війшли п. д-р Баран і д-р Перфецький.

Реферат про політичне положенн від початку війни

Виглосив голова Н. К. пос. д-р Кость Левинський. З цензурних причин можемо а Його змісту подати вокушо тільки короткїй начерк.

Згадавши одушевлений настій, який прийня українськїй загал вибух війни, представив бесідник ті політичні події, які догели до організації Головної Української Ради і українського стрікцтва. Правительство осередних держав прийня і одобрили рішенн української суспільності.

Перший період війни приніс нам тяжкі переїзоди: в одної сторони звісний нахлел на цїлий нарід, а другого ворожїй наїзд. Щоби привернути суспільності добре ім'я в державі і її союзників, в організовано публіцистичну праю і роблено енергічнї заходи у правительстві. Для познайомленн світа союзників і нейтральних в українською справою служили пресові публікації і подорожж українських делегатів.

Заходи ті мали значний, хоч і неповний успіх.

Окрема задача стояла перед нашою політикою в області охорони і удержання українських утікачів і виселених.

За сїм пішло ставленн наших правно політичних домагань в справі устрою Галичини і Австрії. Домагаия сї піднесла zorganizована в маю 1915 р. Загальна Українська Рада.

Воєнні успіхи в весні 1915 р. принесли зм'яне поліпшенн наших політичних шанс у Відні й Берліні. Виявило ся се між ин. зростом інтересів до української справи в Німеччині. На зустріч сьому пішли наші пресові експозитури в столицях осередних держав.

Демісіонованн Коритовського і установленн генерала Колярда намісником було важним етапом на дорозі до заспокоєня українських політичних потреб. За сїм пішла діяльність Дембовського. Смерть Колярда перервала сю бажану українському загальному лінії.

Заява бл. п. гр. Штірка, зложена українським представникам іменем осередних правительств в справі будучого укладу правно-політичних відносин Галичини означала заповаді рішучого звороту державної політики в користь української національності.

Ся користна нам констеляція в Австрії спричинила також деякі поступи в трактованні української національної справи в занятих областях Росії.

Бесідник представляє з черги наші заходи в справі занятих областей: що до Холмщини, українського шкільництва на Волині, вербункових комісаріятів УСС, економічної організації на Волині. В справі першовий і преси вислідї наших заходів були негативні.

Рівнобіжно з сїм ставленн наші домагаия в справі галицької адміністрації і організації відбудови краю стрілилися в великими трудностями, які оборотні або бодай обійти вдало ся в незначній частн. Інституції для відбудови Галичини zorganizовувало правительство для цілого неподільного краю.

Навчазне політичних анесин а угорським президентом міністрів принісло нам деякі успіхи до яких треба зачислити заяву в справі становища Австрії до України в дозвіл видаванн українського органу в мадярській мові.

Позагода конкретних українських домагань, передовсім університетського, в стадії переїздовий, проволікала ся — не з нашої вини — доси. Політичний небозвід ставав для нас щораз хмарнійшим. Виявляли ся ознаки нового звороту.

Округи Холчу, Грубешова і Томашова втягнено в половині 1916 р. до губернатства Люблинського.

Літнн офензива Брусїлова спричинила важкі наслідки в цілім положенні.

З початком жовтня 1916 р. відбули ся авдієнції Білінського і Бєбжинського у цїсаря, — поясненн гр. Штірка було одначе у-покоєчє.

По смерти гр. Штірка виринули чутокї про недалеке відокремленн Галичини. Ми звернулись в тій справі до нового прем'єра д-ра Кербера. Наших відпоручників прийня д-р Кербер аж 4. падоліста, коли рішенн про Галичину було вже готове. Події, які наступили після акту 4. падоліста 1916 р., є ще в свіжій памяти загалу.

Президія З. У. Р. уступила і прийняла на себе тільки провізоричне дальше веденн справ. Два українські клуби парламентарні сполучились в одну Українську Парламентарну Репрезентацію, котра виступила з маніфестом до народу.

Серед того прийшла зміна престола, а за нею зміни в правительстві. Із своїми надіями виступило українське заступництво перед новим цїсарським міністром-президентом Клям-Мартїніцом...

Яке положенн нині? Ходить передовсім о відвоюванн і удержанн занятих Росією областей. — Маємо що-до сього добрі надії. Особа нового цїсаря дає нам запоруку розумінн нашої справи на мироватих місяцях.

У правительстві і партїях слідно нині деякий зворот у трактованні питанн відокремленн Галичини.

Наближаючись до кінца промови, бесідник ще раз формулює наші правно-політичні домагаия що до устрою Австрії, підчеркуючи як

На пополуудневих нарадах, які відбували ся під проводом д-ра Горбачевського, веля ся дискусія над політичним рефератом.

Д-р Баран мотивує і ставляє резолюції в справі правно-державного становнща Галичини в австрійській державі і в справі занятих українських територій Росії.

Пос. д-р Цегельський а уповаженнн прийзді У.П.Р. складає завіт а діяльності У.П.Р. за три місяці. Розвазавши коротко історію домагань українських послів до односторонньої кабінетової організації перед війною і в часі війни, бесідник представляє організацію У.П.Р., до котрої належать послн н. д. і радикальні а до котрої заявив приступленн також п. Вітик У.П.Р. видала до суспільності маніфести а нагоди акту 4. падоліста а зазивом піднести й акцію для охорони національних інтересів У.П.Р. одержує сотками петичії до правительств а престола від широких мас народу — число таких петичій повинно кожного дня рости. У.П.Р. відбула ряд конференцій а чужижь партіями і правительством — головно в справі відокремленн Галичини. Партія христїянсько-соціална не має доси одностороннього погляду на акт 4. падоліста. Соціалній демократї також не мають ясного становища в сій справі, заявили, що сформулюють своє становищє, коли буде готовий конкретний проєкт. Чехи протівлять ся відокремленню Галичини з огляду на своє становищє меншості супроти Німців. Для правительств вироблено ряд меморієлів (поділ краю, начерк конституції українського кор. краю, зміна адміністрації, відокремленн Галичини, заграничнї справи).

Конференція відбула У.П.Р. а правительством в ріжних справах. На одній конференції д-р Шпіцмілер заявив, що гр. Штірк носив ся а думкою поділу Галичини тільки на той випадок, якби Галичина мала бути влучена до Польщі.

Зміна престола і правительств приніс нам деяку поправу в положенні української справи. Гр. Клям-Мартїніц заявив, що як цїсар, так і він є переконані про вірність і лояльність української люд-ости.

Бар. Гандель заявив, що справи акту а 4. падоліста ви не опрацьовували. Коротко перед смертю назначив а ним конференцію про Галичину бл. п. гр. Штірк, одначе тимчасом граф Штірк згинув.

Про всі інші конференції були неважко комунікати в пресі.

У.П.Р. заходить ся також коло організації українського пресового бюра у Відні.

Зазивом до національної єдності і дутового підсму закінчив бесідник свою промову. Наради ведуть ся далі.

Австрійські воєнні цїян.

ВІДЕНЬ. (Вл. тел.) В „Австрійській Політичній Товаришні“ почав ся ряд дискусійний вечерів про „наші воєнні цїян“. Дебата має характер довірчий та м. н. також а огляду на цензурні відносини не буде публікована. (ва)

Англійські домагаия.

ВІДЕНЬ (Прив. тел.) Англійська часопис „Nation“ вичисляє ряд умов, під якими можливий мир Англії а Німеччиною, а саме: відступленн Мецу і частн Алзасії й Льотарингїй Франції разом а відступленнм занятих французьких областей; покінченн й відшкодованн Бельгїї; самостійна Польща (очевидно під скитром Романових — Ред.); відступленн переважної частн німецьких колоній в Афенії; приверненн незалежності Сербії, вивольнованн належним заляпанним полученнм; австралізованн Дарданелів; відступленн Трентїна Італії та переїзненн Трієсту на свобідне портове місто.

З сїх умов наглядно видно, як ще далеко до отверезїня Англії, та як ще далеко до мира. Замітне одначе, що в сїх умовах мира зобуто „про Галичину“. Чи се припадок, чи може Англія лиш в святочних виступах декларувати про „авольну“ місію Росії?

„Відокремлене Галичини втратило багато на актуальності“.

„Kurjer lwowski“ приносить від свого віденського кореспондента інформації про праці польського кола над відокремленням Галичини. Прийнявши вже готовий проєкт відокремлення, — інформує кореспондент — коло порозумієть ся з правитльством. Коли се станеть ся, настане період жданя на хзілю, коли справа відокремлення Галичини стане актуальною. Як се тепер зачувати з багатьох сторін, справа втратила багато на актуальності, отже з означенем того кінцевого рішення буде трохи трудно, тим більше, що справа лежить зовсім поза компетенцією і областю діяльності кола“.

Відзначене праці

бл. п д-ра Ів. Франка.

Від нашого постійного дописувача.

ВІДЕНЬ. (Вл. тел.) На святкових річних зборах Імператорської Академії Наук, що відбули ся в Петрограді 11. січня с. р. під проводом віцезрезидента академії М. А. Карпинського, предложив м. н. ак. Б. Перець звіт про діяльність відділу російської мови й літератури, із якого виходить, що одну з премій імені О. Котляревського присуджено українській науковій праці д-ра Івана Франка п. з. „Студії над українськими народними піснями“. Яр. в. ий.

Календар „Благодійного Товариства“.

Від нашого постійного дописувача.

Відень, 28 січня 1917.

(ял) Важкі утиски, серед яких опинило ся українство в Росії, кажуть нотувати всякий і не дуже то замінний сам по собі проєкт українського національного життя по той бік боевої лінії. Оттак зазначаємо тут, що в Петрограді появил ся український „Календар на рік звичайний 1917“, виданий „Благодійним Товариством“. Ціна календаря 85 коп., головний склад виданя в петроградських українських Базарі.

До сеї вістки вважасмо незайвим подати кілька інформацій про саме „Благодійне Товариство“, яке офіційно зветь ся „Благодарительное Общество излания общепользных и дешевых книг“. Засновано його при кінці 1898 р. Видавничу діяльність почало воно зараз в слідуючій році та до 1. січня 1914 р. видало 814.133 примірників українських книжок, що розпадають ся після змісту на такі групи: виданя про сільське господарство, виданя з медицини й гігієни, виданя про природознавство, виданя громадського й економічного змісту, виданя про минуле, особливо з історії України, та шкільні підручники й публікації з красеного письменства.

За зазначений час Товариство зі своїх видань продало 443.416 книжочок, а даром роздало 81.230 примірників. В останніх роках війни число розданих примірників пішло незвичайно в гору, бо Тов-о обдаровує ними скрізь по шпиталях ранених жовнірів Українців.

Дійсні члени Товариства платять щорічно не менше трох рублів вкладки, та сих вкладок на покриття видатків особливо з огляду на роздаровування видань не стало би, тому на сю айль ідуть ще й окремі добровільні датки.

Міністер публичних робіт українські домаганя в справі відбудови краю.

Депутація, зложена з пп. д-ра Костя Левицького і секр. Василя Струка, явила ся іменем укр. парл. Репрезентації в дни 27. січня с. р. у міністра публичних робіт барона Трики та обговорила з ним і вручила йому вироблений господарською комісією укр. парл. Репрезентації меморіал, який обнимас слідуючі домаганя:

- 1) покликати до управи Централі відбудови краю і експозитур в відповідного числа українським урядовим, фаховим і поміщичним сил, як таких, що мають найліпше зрозуміння для окремішностей і потреб українського населеня;
- 2) а) піддані діяльності Централі відбудови краю під контролю прибічної ради через вложене на управу Централі обовязку предклавати прибічній Раді звітів, білансів, бюджетових предлімарів і програм діяльності до дискусії і одобреня;
- б) утворенє прибічних рад для експозитур в ціли публичної контролі і приновреленя діяльності експозитур до потреб населеня;
- 3) зменшенє округів поодиноких експозитур через побільшенє числа експозитур або чо

рез поділ існуючих експозитур на секції, так, щоби вже кожний судовий повіт або в дуже знищених областях відповідне число знищених громад жали для себе або окрему експозитурну або секційну експозитурну та утворенє, по громадах локальних комітетів відбудови;

4) розширене підпертя найбільшійших і помочи потребуючих через установленє зависимости між висотою підмоги на відбудову а відношенем понесених наслідком війни страт до вартости господарств (забудовань) так, щоби про висоту підмог рішали рівномірні річеві огляди;

5) забезпеченє достаточних фондів на відбудову східно галицьких повітів, які наслідком війни дійсно найбільше потерпіли і вимагають найдальше ідучої помочи зі сторони держави.

Реферату депутата і вислухав міністер дуже уважно і з великим заінтересованєм.

В відповіді заявив, що предложені йому в меморанді справні і домаганя розгляне з цілю прихильністю і безсторонністю та буде старати ся, щоби державна акція відбудови Галичини углядала рівномірно потреби обох народів і обох частин краю та принесла населеню цілого краю без ніякої ріжнці успішну і трівку поміч.

Італійський голос про конференцію антанту в Петрограді.

Заніченє періоду нового уларядкованя. — Росія і Італія мають покінати Австро-Угорщину

ЛЮГАНО (Пр. тел.) „Corriere della Sera“

пише, що думка про конференцію в Петрограді повстала перед думкою про конференцію в Римі, а саме по нещасливій висліді ромунського походу. Одначе міністерській кризі в Англії і Франції припізнали виконанє сеї думки.

Петроградська конференція представляє не вступ, а закінченє періоду критики й нового уларядкованя, з якого мусить вирости будуча акція великого союзу. Для Італії наради в Петрограді мають особливе значінє, бо військам Росії й Італії припадає шо-раз важніша головна задача в сій війні покінати Австро-Угорщину.

Нім.-нац. Союз домагаєть ся безпроводочної перебудови Австрії.

ВІДЕНЬ (Вл. тел.). Президія німецького національного Союзу на засіданю 30. січня рішила домагати ся від правительства безпроводочного переведеня нового управильненя справ в Австрії і особливно управильненя чеського питаня.

НОВИНКИ.

Львів, 1 лютого 1917.

— „Украинская Жизнь“ в 1917 р. Різдвяне число „Кіев. Мысли“ містить між ин. отсю оповістку: Відкрито передплата на 1917 рік на шомісячний журнал „Украинская Жизнь“ (шестий рік виданя). Програма журналу: Провідні статі про національні питання. Огляд подій бжучого життя на Україні. Голоси преси, передовсім російської і польської, про українське питанє. Критичні статі і літературні огляди; біографія. Українське мистецтво. Мемуари і статі по історії українського відродженя. Ріжні вістки і замітки. Відповіді редакції на питаня читачів, що відносять ся до програми журналу. — У 1917 році „Украинская Жизнь“ буде виводити під тою самою редакцією і при участі тих самих співробітників. Завданя журналу достаточню визначили ся за 5 літ його існуваня, щоби треба було говорити про них ширше. Інтереси, потреби і вимоги трійлїтнімліонового українського народу й познайомленє з ним російського громадянства — от се, чому служило, служить і невдїхильно буде служити наше виданє. Умови передплати: з доставою і пересилкою на рік: в Росії — 8 карб., за границею — 10 карб.; на 6 міс.: в Росії — 4 карб., за границею 5 карб. Для народних учителів, сільського духовенства, молодшого земського медичного персоналу, а також для шкільної молодіжї, робітників і селян допускаєть ся, при безпосереднім звороті до редакції, полекшє у передплаті: на рік — 7 карб., з доставою і пересилкою. Шна окремого числа по книгарнях і карб. Передплата приймасьє ся у конторі „Украинської Жини“, Москва, Новинській бульв. д. 103, кв. 39. — (Ф. К.)

— Адреси мешканців Львова можна одержати — як оглошшук львівська Дирекція поліції — поштою. В тій ціли львівська Дирекція поліції подвійні картки кореспондентній зарплаті в мовях: українській, польській і німецькій, які можна

купити в мелъдунговім бюрі Дирекції поліції по 20 сот. за штуку. Також можна їх купити в опаксах по 100 штук за попередним надісланєм квоти 20 К.

— Для українців-жовнірів в полі. З військових кругів одержуємо отсей лист: В Грушевській засновуєть ся при помочи офіцирів товариський кружок „Soldatenheim“, що має заспокоювати духові потреби жовнірів. Кружки тову будуть передовсім потрібні книжки і часописи. Щоби українські жовніри не остали позаду інших народностей, відликаємо ся до української суспільности, щоби не відказала їм всіх жертв в українських дневниках і книжках. Мусимо надію, що наше пршенє буде сповнене. Жертви просимо посилати на адресу: К. К. Gruppenskommando, „Soldatenheim“, Eisenpforten Grubenzim, Врублевський підполковник, Еммеріх Деллер польвий курат.

— Українці в „Нотім Брамена“. У тижневій ілюстрованім додатку до різдвяного числа часописи „Нотое Время“ (ч. 14 658) находимо м. ин. малюнок старої церкви в під Сколя по дорозі на Тухлю. Малюнок з натурі кисти М. Кравченка з мурта 1915.

— В справі вивозу зернових з Львова. Як відомо, команда міста видала закат вивозу предметів поживи зі Львова, однак порушила Дирекцію поліції, щоби в деяких случаях дала дозвіл на вивіз деяких продуктів в область II. армії. Дотичне бюро містить ся в будинку Дирекції поліції від вул. Браєрвської бічної. Дирекція поліції видає дозвіл на вивіз тільки до отих округів: Львів, Бобрка, Золочів, Жовка, Перемишляни, Городок ягайлонський, Мостиска. Дозвіл той може бути виданий тільки цивільним особам. До інших місцевостей може видати дозвіл тільки команда II. армії. Безусловно не видає поліція дозволу на вивіз зі Львова: муки, цукру, товщу, каші, круп, каєи, набілу, нафти, мила, вугля і дров. В дуже обмеженій кількості можна вивозити: мармоляду (найвище 3 кг.), чай, свічки, оселєди (найбільше 20 шт.), ярини, сири чужого виробу (2 кг. тільки). В більших кількостях можна вивозити за дозволем: цукорки, тісточки, дріжджі, мідгали, родзинки, шикорію, оріхи, овочі, лікери, рум; в необмеженій кількості: вино, шампан і мід. На вивіз пива треба одержати загальний дозвіл. Протягом одного тижня можна вивезти зі Львова 100 гектолітрів пива. На вивіз свірту „Vongout“ дозволяє найперше спіртова Централь, а опісля поліція. Подібне поступованє обовязує в справі вивозу ліків.

— Опервий артик Алчевський виступас тепер в петроградськїм надвірнім Марійськїм театрі. Дня 16. січня співав у „Івані Лейденськїм“.

— Для українських уланів. В одній дивізії уланів, яка стоїть на галицькїм фронті, в полку, який порівнюючи має найбільше відзначенє за хоробрість, служать Українці, які рекрутують ся з повітів, що від самого початку війни стоять під російськїм наїздом. Сї люди вже третій рік не мають від своїх рідних ніякої вісти, ніхто не присилає їм ні листів ні дарунків, — словом, нічого, шо такою розрадою служать для інших щасливійших. Тепер сє особливо на годя передати сим людям дарунки, які сказали би їм, шо хоч вони відрізані від своїх рідних, то українське громадянство — велика українська родина — память про них. Отже звертаємо ся до львівських Українців з горячим зазивом пожертвувати для них книжки (особливо календарі „Провісти“ й інші на сєй рік), товариські забави і т. п. Для одиниць буде се невеликий видаток, а для людей, шо третій рік стоять в полі, велика розрада. Жертвовані предмети просить ся складати в Ставропольській книгарні від 9—12 рано і від 3—6 по пол. Хто має намір шо жертвувати, просить ся не зволікати, бо за пару днів жертви мають відітати на місце призначеня.

На волинські школи.

„Пятковий система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які суворот останніх водей тим дорожші і важніші для української справи, конечні як найкорші і найбільшійші жертви.

Крім оголошених в „Пятковій системі“ аложили в грудні і січні в (в коронах): о. Іван Заяць, Сьмільних 100, Тов. обезпеченє „Дністер“ 100, проф. Денис Коренець 50, Мик. Білєцький, Пацків 50, Сл. Булан, Злоцьке 5, М. Іванів 5, о. Т. Саула, Дмитровичі 12, П. Когут, Барані Перетокі 6, о. В. Лаличак, Ст. Сїль 20, С. Ульванська, Лип виї 5, о. Ф. Ортинський, Топільниць 5, о. Вас. Курилас 5, Зах. Тереса, Сукіле 2, пер. Мих. Замоцький 10, о. Алекс. Стефанович 2, о. Іос. Логинський, Володямірші 10, Олімпій Левниць, Желдець 10, Ів. Ковальська, Белеів 10, М. Гутникевич, Любам

